

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 272 (3136) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Pétain tábornagy új francia hadsereget szervez a gyarmatbirodalom visszاسzerzésére

Darlan államfővé kiáltotta ki magát. Platon tengernagy felszólította a francia katonákat, hogy ne engedelmességeskedjenek az árulóknak. Tuniszban megsemmisítő csapásokat mértek az amerikaiakra

Stalingrád körül ellentámadásba mentek át a németek

Vichy. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Platon francia tengernagy kedden a francia állami rádióban beszédet intézett Francia-Északafrika tisztségekhez és katonáihoz. Beszédében megbélyegezte több francia hadvezér, tábornok és tiszt árulását. Ezek az emberek a tábornagytól kapott parancs ellenére cselekedtek, amikor csatlakoztak az árulóknak. Azt hangoztatták, hogy Franciaország jövőjét tartották szem előtt, holott csak személyes érdekeiket szolgálták. Pétain tábornagy elítélte ezeket az árulókat és megfosztotta őket az állam szolgálatától. A tengernagy felhívta Északafrika tiszteit és katonáit, közölte, hogy ki maguk közül az árulók. A katonák ne engedelmességeskedjenek az áruló tiszteknek, vagy pedig tanúsítsanak passzív ellenállást. A tábornagy és kormánya új hadsereget szervez, amely visszaállítja Franciaország gyarmatbirodalmát.

Ujabb erősítéseket kapott a Cirenaiikában támadó angol hadsereg

Berlinből jelenti: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A 8-ik brit hadsereg, amelynek eddig csak egy páncélos és egy gyaloghadosztálya állott Cirenaiikában, újabban egy másik páncélos hadosztályt tolt előre Agedabia és Eberne körül. Az előrenyomuló angol

oszlopokat a német és olasz légióerők támadásai állandóan késleltették mozgalmaikban, jellehet Montgomery újabb vadászrepülőerősítéseket hozott Egyiptomból csapatai támogatására. A légiharokban az angolok 5 vadászgépet veszítettek.

Két nagy amerikai menetoszlopot semmisítettek meg a német repülők Tunisz határán

Berlinből jelenti: (MTI.) Az Interinf jelenti: Az algir-tuniszi határvidéken folyó harcokról a nemzetközi tájékoztató iroda a következőket jelenti:

A partj szakaszon előre tapogatózó angol-amerikai megszálló csapatok, amelyek a legutóbbi napokban bevárták a páncélosokban és páncélos felderítőgépekben érkező erősítéseket, hétfőn harci érintkezésbe kerültek a német és olasz biztosító erőkkel. Mateur-tól délre újabb érzékeny vereség érte azokat a brit csapatokat, amelyek kísérletet tettek, hogy a hátába kerüljenek a német fedező kötélekeknek. A német tüzérség ezen a helyen 14 ellenséges harcocsit semmisített meg, 3 páncélos és 2 felderítő páncéloskocsit érintetlenül került a német csapatok birtokába. A rákövetkező ellentámadás során a németek nehézpáncéltörő ágyukat és gyalogsági lövegeket zsákmányoltak. Ezenfelül 204 foglyot is ejtettek, köztük 24 tisztet. Ettől a harci területtől délre a német légióerők nagy bombázókötetei amerikai páncélos alakulatokat fedeztek fel, amelyek sűrű sorokban haladtak az utánpótlási vonalak felé. A német repülőek bombái sűrűn hullottak az ágak közé rejtett ellenséges járművek közé és borzalmas pusztulást okoztak. Már az első súlyos támadás során vakrémület támadt az amerikaiak soraiban. Rémületükben mindenfelé menekültek, de a német ceaterepülőek mélyrepüléssel lecsaptak rájuk. Az ellenség sok üzematyagszállító gépkocsija kigyulladt. Az amerikai oszlopok rendkívül nagy veszteségeket szenvedtek emberben, hadianyagban és harciesszközökben egyaránt. Két német bombázó, fegyveres felderítés során felfedezték 10 teljesen megrakott járműből álló gépkocsioszlopot. A kocsivezetők igyekeztek az utról letérni, hogy rejtve tartsák a kocsikat, de a német repülőek mélyrepüléssel az egész kocsioszlopot megsemmisítették. Német harci repülőgépek sikeres éjszakai támadást intéztek Bone és Algir kikötője ellen. Az angol légióerők éjszakai támadásai Bizertát támadta. A kikötőt biztosító francia légharító tüzérség 3 angol nehézbombázógépet lőtt le.

Berlinből jelenti: (MTI.) Az Interinf jelenti: Darlan tengernagy az angol légiószolgálat jelentése szerint Francia-Északafrikában birodalmi tanácsot letelestetett. Ez a tanács hívatott a francia birodalom érdekeit képviselni Darlan tengernagy mint főbiztos, államfői jelleggel ruházott önmagára. A birodalmi tanács gyakorolja a kormányhatalmat. Francia-Északafrika különböző érdekeit a tanácsban a főkormányzó és a kormányzók képviselik.

Rómából jelenti: (MTI.) A Messagero Lisszabonon át érkezett jelentése szerint a Darlan és De Gaulle közötti ellentét továbbra is élénken foglalkoztatja Anglia politikai körét. A londoni lapok Washingtonból érkezett táviratok között, amely szerint nincsen szó

arról, hogy Roosevelt hajlandó megnevezni Darlan és helyére De Gaullet kinevezni Afrikában. Washingtoni diplomáciai körökben az a felfogás alakult ki, hogy a washingtoni kormány és Darlan közötti a helyzet nem fog változni. Londoni politikai körök nézete szerint Washington azt fogja kérni De Gaulletől, hogy a helyzetet ne nehezítse meg és ne igyekezzék magát az egész lázadó kormány fejéül feltölteni.

Dijonból jelenti: (MTI.) Az OFI jelenti: Ez év januárjában Dijonban merényletet követtek el egy német tiszt ellen és ezért a városra 10 millió frank bírságot róttak ki. Most beigazodott, hogy a város lakosságának nem volt része a bűncselekményben és ezért a megszálló hatóságok visszafizették a városnak a 10 millió frankot.

Külön törvényszék ítélik meg Franciaországban a politikai bűnösök fölött

Párizsból jelenti: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Most megjelent törvény alapján december 4-én kezdődő hatállyal valamennyi fellebbezhető törvényszék mellett külön törvényszéket létesítenek. Ezek a külön törvényszékek ítélik meg minden olyan vétségben és bűntettben, melyeknek elkövetői a kommunizmust, anarchiát, valamint a nemzeti és szociális bontást akarták előmozdítani.

Mindenütt elhárították a németek a szovjet támadásokat

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal középső szakaszán tovább tartanak a súlyos harcok. A bolsevisták megint nagyobb páncélos és tüzérségi alakulatokat vetettek harcba. A támadásokat mindenütt sikerült elhárítani és a bolsevisták itt is, valamint Stalingrádnál sok páncélosot és egyéb nehézfegyvert veszítettek. A nagy Don kanyarban német és olasz csapatok erőlyes támadó hadműveletükkel jelentős térfelnyerést értek el, amivel az arcvonal

előnyösen megrövidítettek. Stalingrádtól délre újra megjelentek a harci tevékenység. Kalaszi délre és Ordzonikidze térségében a szovjet nagyobb felderítő tevékenységeket hajtott végre, amelyeket visszavertünk. az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztunk és foglyokat ejtettünk. E foglyok vallomása szerint a szovjet december 2-re nagyobb támadást tervezett ezen a területen.

Stalingrádnál még csak éjszakai fagyok vannak, a Kaukázusban átmeneti meleg

Berlin. (Bud. Tud.): A német fővárosban megállapítják, hogy a keleti arcvonalon a helyzet megszilárdult. A legutóbbi 24 órában még mindig súlyos harcok folytak és a szovjet támadási kísérleteit tovább folytatta. Katonai körökben tartózkodnak mindenféle jóslattól, de az a benyomás szerethető, hogy a szovjet támadásai nem jelentenek egyöntetű támadási akciót, hanem helyi jellegűek. E harcok súlypontja jelenleg nem Stalingrád körül van, hanem a középső arcvonalszakaszon. A németeknek azonban itt vannak a legerősebb állásaik. A leghatározottabban cáfolják német részről azokat a külföldi híreket, hogy a német arcvonalat bárhol is áttörték volna. Stalingrádnál, ahol a német védelem helyzete sokkal komolyabb volt, mint Kalininnaál és Toropcenél, sikerült ellentámadásba átmenni. Megjegyzik Berlinben illetékes helyen a keleti hadszíntér harcraival kapcsolatban, hogy Oroszországban a tél még nem állott be teljes szigorúságában. Az Hmen tónál minusz 8-10 fok a hőmérséklet, Stalingrád környékén még csak éjszakai fagyok vannak és a Kaukázusban átmeneti meleg idő állott be.

Olasz méltatás a finnek hősiességéről

Róma. (MTI.): A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője a finn-orosz háború kitörésének évfordulóján írott megemlékezésében a következőket írja: Az egész művelt világ csodálattal tekint a finn népre, amely töretlenül áll őrhelyén a háború 4-ik évének küszöbén, az európai kultúráért vívott harcban. A finn nép hősiességével és egyéb es-

dálatraméltó erényeivel igen előkelő helyet vívott ki magának Európa népei között. Az olasz nép, mely a szovjet támadás legelső napjától kezdve csodálattal tekintett Finnországra, ez alkalommal is kifejezi csodálata érzését és szeretettel gondol a finn népre, mely hősi harcában az európai civilizációért küzd.

Megfosztottak állampolgárságuktól több francia tábormenőt

Vichyből jelentik: (MTI.) Az OFI jelenté: Súlyos ítéletet hozott a napokban a francia állami törvényszék. René Delaue tehergépkocsivezetőt, aki hadifoglyoknak szánt szeretetadomá-

nyokat szállított gépkocsiján és a csomagokból 16-ot ellopott, a törvényszék életfogytiglani kényszermunkára és vagyona elkobzására ítélte.

Amery lord fia ismétetlen elítélte az angol háborús politikát

Berlin. (MTI.) A Stefani Iroda jelenté: A Stefani Iroda berlini tudósítása szerint John Amery, a brit miniszter fia nyilatkozott a berlini olasz újságírók előtt. Újból kijelentette, hogy érzelmei teljes ellentétben állnak a jelenlegi brit kormány vezetőivel. Látja, hogy a mostani háború bárhogyan is végződik, Angliára semmi jót nem hozhat. Hosszabb ideig élt Franciaországban és ezért meg kell bélyegeznie a

brit propaganda módszereit, amely a hazugságokon alapszik. Sajnálatos kell arra gondolnia, hogy a brit közélet teljesen a zsidóság befolyása alá került. Anglia ezért indította meg ezt a háborút, melynek Anglia szempontjából ninosen semmi logikai alapja. Eddig csak az egyesült Államok nyertek Anglia rovására. Angliában különösen az arisztokrácia körében igen sokan vannak akik ellenzik Churehill politikáját, kü-

Apolló Filmszínházban Az évad legötétebb zenés vígjátéka!

Négylovas hintó

Főszerepben: Turay J. da, Hajmássy, Szemere Vera, Mály G és a 2 Pethes
Előadások kezdete: 7, 5 és 7:15 órakor

Belvárosi

Ma, Szerdán, december 2-án csak egy napra:

Halálra ítélték

Merle Oberon és George Brent óriás filmje!

Csüttörtől: **Az én lányom nem olyan**
A legkacagtatbb vígjáték: Tolnay K., Turay I., Ráday, Rajnay G.

Zilahy Lajos drámája a Casinóban

Süt a nap

Főszereplők Nagy Alice, Rózsahegyi, Kiss Manvi Rendezte Kalmár László

Javulás észlelhető a megye zsirellátásában

Ülést tartott a megye közigazgatási bizottsága

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délután 11 órakor közigazgatási bizottsági ülés volt a vármegyeházán.

Az alispáni jelentés az elmúlt hó közigazgatási eseményeivel kapcsolatban az alábbiakat közölte:

Az árvíz által megrongálódott házak helyreállításának munkálatai a hideg beálltával szünetelnek. Eddig 268 ház épült ujja és 318-at javítottak ki. Folyó évben az építkezések nem nyerneik teljes befejezést, mert elegendő anyagot a gyárak nem tudtak leszállítani.

A házassági kölcsönre előirányzott 50.800 pengőt teljes összegében igénybe vették az arra rászoruló fiatal házaspárok. A belügyminiszter újabb 30.000 pengőt bocsátott rendelkezésre a házassági kölcsön folyósítására.

A 15 községben épülő 183 Onca ház közül Berettyóújfaluban a 26 ház a faanyag kéréji leszállítása miatt nem készült el.

A kőipari, kiskereskedői és egyéb gazdasági kölcsönök a még rendelkezésre álló összegből folyamatban vannak.

A Szövetkezet traktorai az őszi szántásokból még mindig állandóan igénybe vannak véve, úgy hogy a jelentkezőket kielégíteni nem is lehet, mert sok az olyan vízjárta terület, amit csak traktor bír felszántani.

A vármegye közellátásával kapcsolatban jelentem, hogy a liszt- és kenyérellátás rendes mederben folyik. Változást jelent e téren a kormány ama rendelete, amely a 0-as lisztnek 50 százalékat kenyérlisztben rendeli kiadni, továbbá az alapfajadagnak 320 kg. törtéző csökkentése.

A zsirellátás terén az új termés eredményeképpen javulás észlelhető.

A faellátással kapcsolatban megnyugtató kijelentéseket tartalmaz a jelentés. Sikertült újabb famennyiséget találni, amelynek szállítása nem ütközik olyan nagy akadályba.

A nagyváradi erdőfelügyelőség kérte a miniszteriumot, hogy a most frissen

lönösen a Szovjettel kötött szegycen-

tes szerződés óta. Churchill elárulta az európai civilizációt, amikor ajtót nyitott szárazföldünkön az északamerikai imperializmusnak és lehetővé tette, hogy Amerika megvesse a lábát azon a földterületen, amely kizáróan Európa tartozéka.

kitermelt fákat áruba bocsáthaassa.

A sarkadi uradalomban legutóbb 186

diezno hullott el. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy bűnös kezek munkája révén arzén került az állatok eledelébe.

Visszaitélte a törvényszék dr. Ferdényi Kálmán kabaláspataki 491 holdas ingatlanát

16.000 pengőt kell felperesnek visszafizetni a vételár fejében

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Ferdényi Kálmán preláta, nyug. táborigaztató és teológiai tanár pert indított a nagyváradi törvényszéken Buzsák Pével és 84 társa kabaláspataki lakosok ellen egy 1920 október 23-án kötött kényszer-szerződés hatálytalansítására, amelyben az alperesek a helyzet alakulása folytán teljesen irrealis áron 491 kisholdnyi birtokot kaptak.

Dr. Ferdényi Kálmán perében a törvényszék dr. Hoványi egyeshírja már több tárgyalást tartott és több tanút hallgatott ki úgy a felperes, mint az alperesek részéről. Ítélethozatalra szerdán került a sor. Az ítélethozatásra megjelent a felperes képviselőiben dr. Krüger Jenő ügyvédkamarai elnök, az alperesek közül 11-en és képviselőikben dr. Pop József ügyvéd, valamint dr. Kovács Ernő helyettes.

A tárgyalás megkezdése előtt felperes képviselőiben dr. Krüger Jenő ügy-

véd beadványban csatolja a periratokhoz a felmerült külön költségek számláját. Alperes ügyvédje a számlák tekintetében kifogással élt, azonban a bíróság ezeket nem fogadta el. Alperes ügyvédje kérte a továbbiakban újabb két tanu kihallgatását, amit a bíróság nem rendelt el, mivel a bizonyítási eljárás során minden ténykörményre vonatkozóan elegendő tanut hallgattak ki s az újabban bejelentett tanuk lényeges módosító vallomást nem tudtak volna tenni.

Ezután a bíróság ítélethozatalra vonult vissza, majd félóra mulva kihirdette az ítéletet, amelynek értelmében érvényteleníti a szerződést, amelyet dr. Ferdényi Kálmán kötött kényszerhelyzetben a 85 kabaláspataki lakossal és elrendelte, hogy dr. Ferdényi Kálmán vételár visszatérítés címén 16.000 pengőt fizessen vissza. Dr. Ferdényi Kálmán bejelentette alperesekkel szemben

anyagi igényeit haszonelvonás címén.

A bíróság alpereseket 12.800 pengő perköltség megfizetésére ítélte.

Csak kis különbség van a szociáldemokrácia és a kommunizmus között — mondotta Vajna Gábor képviselő a Házban

Budapestről jelentik (M. T. L.): A képviselőház szerdai ülésén az elnök bejelentette, hogy Kállay Miklós miniszterelnök levelet intézett hozzá, amelyben közli, hogy felsőházi tagságáról lemondott és ezzel összeférhetlenségi helyzetét megszüntette. A Ház a bejelentést tudomásul vette. Azután a Ház folytatta a megajánlási javaslat vitáját. Az első felszólaló Vajna Gábor volt, aki a nemzetközi szabadkőművesség és ezzel kapcsolatban a „Jehova Isten tanúi” nevű szekta bomlasztó tevékenységét tette szóvá. Rámutatott arra, hogy a szociáldemokrácia és a kommunizmus között csak kis különbség van. A szociáldemokrata pártban ma is veszedelmes tevékenység folyik. A szakszervezetek káros tevékenységét csak a munkaközvetítés államosításával lehetne megszüntetni.

A zsidó munkásokat a gyárakban és a vállalatokban el kell különíteni. Követelte, hogy írassák ki a zsidókat a politikai pártokból. Magyarországon a nemzetköziséget ma egyedül a zsidóság képviseli.

AMERIKANAK MÁR NINCSEN SZÜKSÉGE HAZIASSZONYOKRA

Egy washingtoni variété „Az Egyesült Államok háborús naplója” címen állandó műsorszámot iktatott programjába, amely természetesen az Új Világ első hölgyének is méltó helyet szentel. A műsorgetvező azonban szerencsétlenségére nem bizonyult jó politikusként, mert Rooseveltné asszonyt következetesen mint jó háziasszonyt állította be. A „defetista” beállítás ellen Rooseveltné tiltakozott és kijelentette, hogy Amerikának a mai világban nem háziasszonyokra, hanem inkább politikai élharcosokra van szüksége. A variété a kiiktatásán okulva Rooseveltné azóta valószínűleg már harcossá amazonként szerepelteti. (M. N.)

Stalin saját jelenlétével akarja helyrehozni a kétségbeesett támadások balsikereit

Napiparancsban adta ki a vörös cár, hogy minden megfutamodó bolsevista katonát agyon kell lőni. Ezernél több páncélosba kerültek az eddigi támadások

Berlinből jelentik: (B. T.) Észak Afrikában a Nagy-Sirtis környékén továbbra is helyi harcok folynak. Bizerta és Tunisz közt az ellenség erőteljesítést tesz az előnyomulásra. Német csapatok páncélosokat is harcba veinek.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Moszkvai jelentés szerint Sztalin elutazott a keleti arcvonal középső szakaszára. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy a bolsevisták nagyszabású szánt offenzívája nem érte el a várt célját és megrekedt a német védelmi vonalakon.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Torpec környékén német kézre került Sztalin 139. parancsa, amely értelmében, ha valamely vörös katona a fő arcvonaltól egy bizonyosnál nagyobb távolságra távozik el, agyon kell lőni.

Tangerből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Derecauban, Orántól délre a legutóbb elfogtak három francia tisztet, akik állítólag résztvettek a Giraud elleni merényletben. Az amerikai hadtársak minden katonai eljárás nélkül agyonlőtték őket.

Egy millió 35 ezer tonnányi angol-szász hajótér a novemberi német sikerek mérlegén

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról A Tuap-sétől északra elterülő vidéken a szovjettámadás összeomlott. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. A tereki szakaszon is visszaverték a német csapatok ellentámadásaikkal az ellenség támadásait.

A Don és a Volga közt tegnap az ellenség támadó kísérletei összeomlottak. Az ellenséget kiindulási állásai mögé vetették vissza. Sok foglyot ejtettünk és hadianyagot zsákmányoltunk. A doni kanyarulatban indított helyi jellegű ellenséges támadások kudarcot vallottak. Repülőink eredményesen támogatták a hadsereg csapatait. Német vadászok 43. a légvédelem 8 ellenséges gépet lelőttek. Három gépünk elveszett. Német repülőök éjjel-nappal bombáztak ellenséges csapatzállásokat és vasúti berendezése-

ket. Kalinintól délnyugatra és Torpec környékén az elkeseredett harcok még folynak. Harcigépek itt megsemmisítő támadásokat intéztek a szovjet páncélosok készenléti állásai, valamint az ellenség jármű- és csapatoszlopai ellen.

November 20. és 30. közt a keleti arcvonalon az ellenség földi tevékenysége következtében 1024 páncélos vesztett. Légítámadás és légvédelem tevékenysége következtében ezenkívül még 124 páncéloskocsit vesztett a szovjet haderő.

A cyreneikai arcvonalon csak helyi harcok folytak. A tengely légiereje bombákkal és tüzfegyverekkel támadta a brit menetszlopokat és egy repülőteret.

Német és olasz páncélos csapatok Tuniszban megtámadták az előnyomuló ellenséges gépesített köteléke-

ket és foglyokat ejtettek. Harcigépek éjjel-nappal bombázták Boue és Algír kikötőjét és eltaláltak egy szállítóhajót.

Német vadászok Anglia déli részén napközben lelőttek két gépet. Két német gép nem tért vissza.

A német tengeri és légiereje november havában 163 hajót súlyosított el egymillió 35.200 tonna ürtartalommal. Ezenkívül súlyosan megrongáltak 107 hajót, amelyek tekintélyes része az elpusztítottak közé számítható.

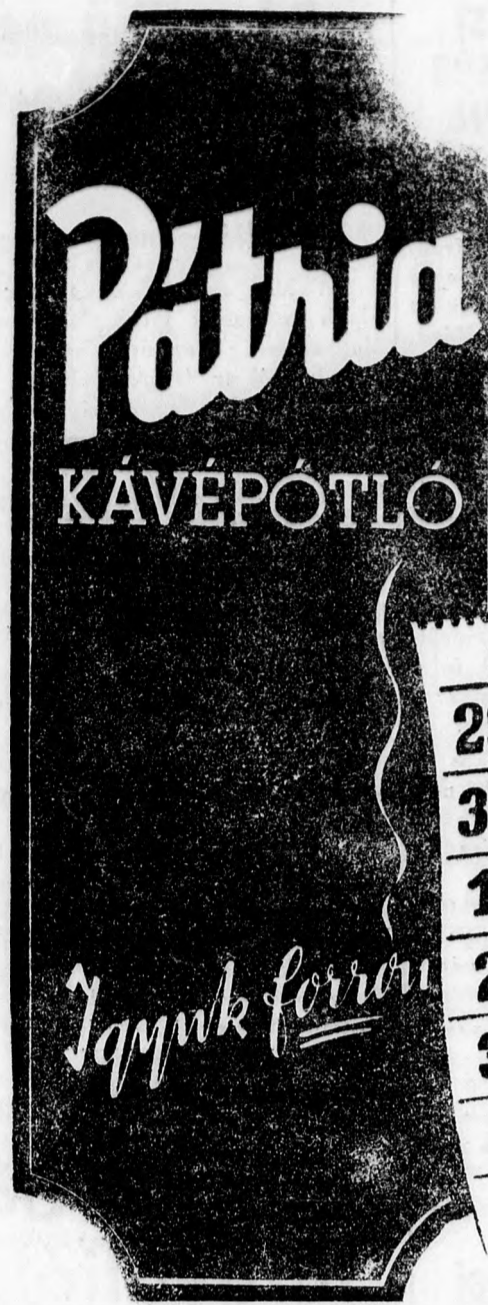
kinevezték az Angliában állomásozó amerikai csapatok főparancsnokává.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti. Newyorkból jelenti az amerikai hírszolgálat washingtoni jelentés alapján, hogy a Francia-Északafrikában lezajlott legutóbbi események után Washingtonban behatóan megvitatják az Egyesült Államok álláspontját De Gaulle tábornok francia nemzeti komitéjával kapcsolatban. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Amerika a közeljövőben ugyanazon az állásponton marad De Gaulle-ékat illetően, mint mostanig, ugyanakkor azonban megjegyzi, hogy De Gaulle sohasem kérte, hogy őt, mint a francia emigráns kormány fejét elismerjék, hasonlóan a londoni leungyel, norvég és holland kormányokhoz. Eppen ezért ez a kérdés pillanatnyilag nem is kerül megbeszélésre.

Genf. (MTI) A Német TI jelenti: Eden az alsóházban kijelentette, hogy a kormány rövidesen részletes nyilatkozatot tesz a politikai és katonai helyzetről Észak-Afrika tekintetében. Megvilágítja majd Darlan helyzetét is. Politikai szükségesség indította az angol kormányt arra, hogy ezt a nyilatkozatot titkos ülésen tegye meg.

Tanger. (MTI) A Német TI jelenti: Derecauban, Orántól délre a legutóbb elfogtak három francia tisztet, akik állítólag résztvettek a Giraud elleni merényletben. Az amerikai hadtársak minden katonai eljárás nélkül agyonlőtték őket.

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: Könnyű német harci gépek Anglia déli tengerpartján a forgalmi berendezéseket támadták.

1942. DECEMBER	
29	
30	Hatalmas mennyiségben zavartalanul folyik a Pátria kávépótló szállítása!
1	Minden fűszerezéssel ácsúsítja!
2	
3	
4	
5	

Véresen összeomlik a Szovjet minden támadása

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Az a nagy siker, amelyet a német csapatok hétfői védekező harcukban a keleti arcvonal minden fontos szakaszán elértek, sokkal jelentősebb, mint amilyennek hirtelenében mutatkozott. A bolsevisták nem kevesebb, mint 59 repülőgépet vesztek. Ezek közül 51-et Stalingrád térségében. Az egész keleti arcvonalon mindössze öt német gép vesztett el. Egész bizonyosan 143 páncélos semmisített meg. Zuhánóbombázók megsemmisítő hatással szünet nélkül egész nap támadták a Volga és a Don közötti utakat a szovjet utánpótlást. A bolsevisták más harci szakaszokon is harcba vettek páncélosokat. Egy fontos helyiség hétfőn három ízben eszerült gazdát, míg végleg német kézbe került. Páncélos gránátosok 21 harcokosítottak ártalmatlanná. Német páncélosok visszaverték a szovjet támadásokat. Zuhánóbombázók hevesen bombázták a szovjet csapatokat a doni arcvonalon Voronyezstől délre. Stalingrád szakaszán az északi záróállá-

soknál folytak heves harcok. Nem kevesebb, mint öt bolsevista páncélos hadosztály támadott. Timosenkó ezen a szakaszon több lövész hadosztályt is harcba dobott. Bár az ellenség túlzott támogatása a legnagyobb méretű volt, a német védelmi arcvonal kitartott. A német csapatok újból és újból levegőhöz jutottak azzal, hogy számtalan esetben mélyen behatoltak

Franciaországban elkobozzák az állampolgárságtól megfosztott vagyonát

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: Franciaországban az 1940 szeptember 10-én hozott törvény alapján mindazok, akik a fegyverszünet idején tengerentúlra távoztak és onnan nem tértek vissza, elvesztik állampolgárságukat. Egy későbbi törvény kimondja, hogy az ily módon állampolgárságtól megfosztott egyének vagyonát el kell kobozni. Az államkincstár az elkobozott vagyonokat

most a nemzeti segélyalapnak adományozta.

Washington egyelőre nem foglalkozik De Gaulle-al

Lisszabon. (MTI) A Német TI jelenti: Mint hivatalosan közlik Washingtonból Russell Hartle örügyot

Hat súlyos büntetést szabott ki a rendőrség kihágási ügyosztálya

Tűzfával üzérkednek a volt zsidó fakeskedők

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad rendőrség kihágási ügyosztálya Ungár Sándor nem kijelölt tűzifakereskedőt azért, mert engedély nélkül tűzfával üzérkedett, 30 napi elzárásra és 35 úrméter tűzfának a kincstár javára való elkobzására ítélte.

Hasonlóképpen Végő Dávid nagyvárad lakost, mert mint ki nem jelölt tűzifakereskedő a fával seftelt, 30 napi elzárásra, valamint 60 úrméter tűzfának az állam kincstár javára való elkobzására ítélte. Egy háji lakost azért, mert 12 kiló sertésszalonnát szállított Nagyváradra eladás céljából és a zárolt élelmiszert áruba bocsátotta a rendőrség 3 hónapi elzárásra ítélte.

Ifju Csarnó Ferenc várad lakos f. év november 23-án vágási engedély nélkül sertést vágott és a húst kimérte. A rendőrség 23 kiló bús elkobzására és 3 hónapi elzárásra ítélte.

Dávidovics Jakab nagyvárad lakost, mert a szerszámfaként megvásárolt fáját eladta, 30 napi elzárásra és 20 méter tűzifa elkobzására ítélte a rendőrség.

Meisels Jakab várad lakos azért, mert értékesítés céljából 90 kilogramm lisztet, 2 és félkiló szalonnát és 110 kilogramm marónátront felhalmozott, a rendőrség 3 hónapi elzárásra és a cikkek elkobzására ítélte.

Árdrágításért 6 hónapi börtönt kapott egy nagyürögdi asszony

Pénzbírságra ítélték a bűntársát

A nagyvárad törvényszék uzsorabírsága szerdán délelőtti tárgyalta az árdrágítás büntetével vádolt Csarnó Györgyné Cece Anna valamint az árdrágítás vétségével vádolt Szilágyi Demeterné, Szilágyi Tivadarné és Szűcs Mihály nagyürögdi lakosok bűnperét.

Csarnó Györgyné, az árdrágítást azal követte el, hogy a nyár elején a meghatározott 28 fillér helyett 30 — illetve 32 fillérré adta a tej literjét. A többi vádlottak — a vád szerint szintén egédkézet nyújtottak az árdrágításban.

A bíróság számos tanut hallgatott ki, ezek azonban olyan zavaros feleleteket adtak, hogy az ügyet csak a legnagyobb nehézségek árán sikerült a bíróságnak tisztázni.

Csarnó Györgynét egyébként a bíróság hasonló büncselekményért röviddel ezelőtt jogerősen 6 hónapi börtönrre ítélte.

Az ügyészség két rendbeli folytatálagosan és üzletszerűen elkövetett árdrágító visszaélés címen emelt vádat a megtévedt asszony ellen, akit a bíróság annak figyelembevételével, hogy nyolc gyermek édesanyja és férje magával tehetetlen beteg, 6 hónapi börtönrre ítélte.

Szilágyi Demeternét és Szilágyi Tivadarnét 5 pengőnként 40 napi fogházra átváltoztatható 200—200 pengő pénzbírsággal sújtotta a bíróság árdrágítás vétségéért, magi Szűcs Mihályt akitől nem igazolódott be, hogy az üzérkedésbe részt vett volna, felmentették.

Az ügyész és Csarnó Györgyné fellebbeztek.

34 millió pengővel haladta meg kiviteliünk a behozatalt az év első felében

985 millió pengős csúcspontot ért el külkereskedelmünk

A Magyar Statisztikai Szemle legújabb számában vitéz Papp László dr. Magyarország ez évi külkereskedelmi forgalmáról ír érdekes cikket. A folyó év első felében az ország kereskedelmi mérlege 465.4 millió pengős behozatali és 499.7 milliós pengős kiviteli értékkel, így tehát 34.3 milliós aktív egyenleggel zárult. A behozatal ez idő alatt 51.7, a kivitel pedig 64 százalékkal múlta felül a múlt év első felének kiviteli illetve behozatali adatait. Ez a 985 milliós összeforgalom az utolsó 24 évben a legnagyobb eredmény, amelyet Magyarország az export és import terén elért. A háborús viszonyok következtében külkereskedelmi forgalmunk 99.9 százalékban az európai államokkal bonyolódott le. A forgalomnak közel 80 százaléka a tengelyállamokkal bonyolódott le, ami közel 60 százalékkal haladta meg a tavalyi forgalmat. A legnagyobb arányban Romániával szemben emelkedett külkereskedelmünk 210.3 százalékkal. Összességében ez alig haladja meg a hárommillió pengőt. A német birodalommal 497.1, Olaszországgal 240, a cseh-

morva véduóséggel 33.7, Szlovákiával 27.8, a volt jugoszláv területekkel 6.3 millió pengő értékű forgalmat értünk el. A nyugati államokkal való forgalmunk szépen emelkedett: Svájcjal 45 millió, Spanyolországgal 1.4, Portugáliával 4.3 millió, Franciaországgal 3.5 millió, Belgiummal 8.5 millió, Hollandiával 2.6 millió pengőt tett ki kereskedelmi forgalmunk. Portugál viszonylatban az emelkedés 67.1 százalékos tesz ki. Franciaországgal 180 százalékos a tavalyival összehasonlítva. Az északkeleti államok felé szintén örvendően növekedett Magyarország exportja. Svédországgal 21.3, Finnországgal 8.9, Norvégia 3.1, Dániába 3.5 millió pengőre emelkedett forgalmunk. Finnországi viszonylatban az emelkedés 257 százalékos tesz ki. Majdnem hasonló arányban növekedett Bulgáriába is kiviteliünk, amely 21.3 milliót tett ki, 235 százalékkal többet, mint az előző év első felében. Törökországba 27.3 millió pengőt vittünk ki, illetve onnan ilyen összeg keretében importáltunk nyersanyagokat. (Magyar Tud.)

Kiknek adófellebbezését tárgyalják csütörtökön és pénteken?

„Chic“ kötődé kkt. Gróf Andrassy Gyula-u. 17. Mayersohn Jakab kötődés Nagy Sándor-u. 5. Weingarten Henrik kötődés Dugovits Titusz-u. 8. Kertész Ilona kötődés Szacsavay-u. 14. „Norma“ Mandel Ede Zsiradékaru és Vegyipar Szeptember 6-u. 13. Mandel Edéné Zsiradékaru és Vegyipar Pável-u. 24. Mandel Sándor Zsiradékaru és Vegyipar Pável-u. 25. Radó István Zsiradékaru és Vegyipar Gerliczy-u. 2. Rothbart és Salgó ásványvíz kereskedők Kapisztrán J.-tér 28. Salgó Ede ásványvíz kereskedő Szilágyi Dezső-u. 7. Rothbart A. Ede ásványvíz kereskedő Ezredvi Emléktér 12. Bajor és Hönig kkt. fakeskedő cég Aradi-út 55. Özv. Bajor Sándorné fakeskedő cég Gróf Teleky Pál-u. 46. Hönig Fülöp fakeskedő cég Gróf Teleky Pál-u. 46. Nagy Sándor hércseplő Beöthy Ödön-utca 24. Arnóczy József magánalkalmazott Batthyányi Lajos-u. 4. Reich Ignác magánalkalmazott Csaba-u. 6. Faragó Zoltán magánalkalmazott Szacsavay-u. 30. Porgesz Jenő kereskedelmi ügynök Bercsenyi-u. 10. Klein Márton kereskedelmi ügynök

Zápolya-u. 2. Weisz János magántisztviselő Szacsavay-u. 64. Dr. Mikulás György nagyprepost-prélátus Pável-u. 2. Merza Ilona szállótulajdonos Szilágyi Dezső-u. 27. Özv. Gelberz Jenőné tűzifa kereskedő Sal Ferenc-u. 29. Nussbaum Béla tűzifa kereskedő Szilágyi Dezső-u. 20. Kalmár Arminé tűzifa kereskedő Beöthy Ö.-u. 78. Bleyer József tűzifa kereskedő Szabadság-utca 15. Csont Mihály cukrász Kemény Zsigmond-u. 14. Wiedler Adolf műszaki kereskedő Kossuth Lajos-utca 11. Gottfried Ignác szabó Szacsavay-u. 6. Balogh Sándorné vendéglős Boesky-utca 1. Grünbaum Arthur illatszertár Szacsavay-u. 32. Eckstein Farkasné kóser baromfi árus Szacsavay-u. 20. Rein Jenőné szőloda-bérlő Nagy Sándor-u. 4. Franck Adolfné bodegás Petőfi-u. 2. Winkler Ede üveg és porcellán kereskedő Szacsavay-u. 79. Spitz Emánuelné szappan és rövidáru kereskedő Szacsavay-u. 38. Fried Samuné háztartási ipar. szerszámfa keresk. Kapisztrán János-tér 24. Neumann Sándorné ker. ügynök. vaikereskedő Beöthy Ödön-utca 31. Múasztalosok bútoraúháza Hlatky Endre-u. 1.

December 4-én, pénteken

Az I. számú adófellebbezési bizottság 1942. december 4-én az alábbi fellebbezéseket tárgyalja:

Özv. Gerő Lajosné órák és ékszerész Kossuth Lajos-u. 8. Schönzweig Jenő festék és háztartásicikk kereskedő Gróf Csáky Teleky Pál-u. 6. Mokok Kalmán kelmefestő és vegytisztító, Csáky István-u. 15. Amán József, Pátia nyomda Gróf Teleky Pál-u. 9. Hold Jenő keres-

kedő, Szent János-u. 23. Bornemissza Béla tollkereskedő Gróf Csáky István-u. 11. Stern Dezső tollkereskedő Moskovits József-u. 5. Kandel Mária kézimunka és elnyomda iparos Pável-u. 12. Seidenfeld Lajosné paplan kereskedő Szacsavay-u. 17. Fuchs Béláné cipész kellek kereskedő Rulikovszky-ut 12. Glück Ferencné cipőkereskedő Hlatky Endre-u. 23. Fekete Jenő cipőkereske-

dó Kossuth Lajos-u. 6. Herskovits Adorné butor- és bizomány kereskedő Szent János-u. 39. Róth Bella cérnagomb készítő üzem tulajdonos Beöthy Ödön-u. 29. Schwartz Jenő romi-szalonn Hlatky Endre-u. 6. Grosz Sándor kenyérkereskedő Mányoki-u. 17. Biedermann Andor textil maradék kiskereskedő Francia-u. 5. Kohn Lipót textilkereskedő Major-u. 4. Dávidovits Mózes piaci árus Liget-u. 18. Özv. Weisz Ignácné piaci árus Beöthy Ödön-u. 16. Schwartz Miklós nyersbőr és gyapjú kereskedő Baroes-u. 3. Figusch József cserépkályház Szilágyi Dezső-u. 3. Csarkó Lajos fűszerkereskedő Hitler A. u. 26. Bakó Matild dohányárus Luther u. 2. N. Toth Gyula dohányárus Jókai Mór-u. 19. Özv. Pásztor Edéné könyvnyomda, papirkereskedés Deák Ferenc u. 2. Vámos Jenő terménykereskedő Gróf Telki Pál-u. 22. Vajda Sándor v. bodegás Kossuth Lajos-u. 12. Bitter József bálkereskedő Lukács György-u. 1. Polacsek Mór volt cipész Várady Zsigmond-u. 12. Polacsek Mórné falatozó tulajdonos Várady Zsigmond-u. 12. Hajdu János cipész Gróf Csáky István u. 14. Grünberger Jenő cipész Szacsavay u. 74. Birinyi János csizmadia Szent János-u. 74. Nagy Ferenc csizmadia Jókai Mór-u. 30. Kozora József fodrász Hattyu-u. 36. Herzfeld Jenőné Hedekaloni-kalapkészítő Kálmán János-u. 9. Herskovits Margit kötöttáru kereskedő Szacsavay-u. 46. Huszár Ignác kereskedelmi utazó-háztulajdonos Pál-u. 14. Schiff Hermann kötődés, Ghillányi-utca 20.

Liz „fekete“ ökrök

A francia csendőrök megoldhatatlan látszó probléma előtt álltak: kétségtelen volt, hogy Valenciennes szomszédos falvainak egyikében napirenden voltak a fekete vágások, bizonyítékokat azonban a legmeglepőbb razziaikkal sem sikerült teremteni. A parasztok égre-földre esküdöztek, hogy ilyesmi sohasem fordult elő náluk, az állatállomány felülvizsgálása pedig mindig a bevallások igazolásával végződött.

A csendőrök tépték a hajukat mérgekben, míg végre az egyik rájött a titok nyitjára: akkoriban, amikor a háború zűrzavara után a falu lakói hozatértek, tíz gazdátlan ökröt találtak, melyeket más megoldás hiányában községi tulajdonként közös gondozásba vettek. Ha már most fekete vágást rendeztek és éppen istállóvizsgálat fenyegetett, egyszerűen kölcsön vettek egy-egy ökröt a falu közös istállójából, úgyhogy a csendőrök, akiknek a tíz talált ökréről nem volt tudomásuk, érthető módon sohasem tudták hiányt felfedezni. Azóta a hatóság természetesen gondoskodott arról, hogy a tíz „fekete“ ökrök célszerűbb módon szolgálja a közéletmezés ügyét.

Ha valaki álmosan megy moziba...

Egy kopenhágai moziban az együ. hölgnéző előadás közben elaludt. Almából a filmben előrdülő pisztolylövésnek ébredett fel, mire ijedségében „Légiadót“ kiáltásban tört ki. A mozi személyzete megismételte a kiáltást, az előadást felbeszakították és a közönség annak rendje és módja szerint a legnagyobb rendben levonult az üvö. helyre. Amikor türelmes várakozás után a félreértés végre hiderült, az előadás természetesen ismét folytatódott. (M. N.)

Gyermekkori emlékek között Nagykároly utcáin

— Téli látogatás egy csöndes alföldszéli kisvárosban —

Nagykároly, november vége.

Emberséges ember mindig meghatódottan lép szülővárosa földjére s egy kicsit „gyermek lesz újra” a költővel és a romantikát tisztelő emberekkel. Mi lenne a világból, ha nem lennének hagyományokon, emlékeken meghatódó emberek, akik csodálatos szépségeket tudnak meglátni egy öreg, korhadtt törzsű alácia késő őszi kopárságán, vagy egy tíz év óta merész hajlásokkal düledező kerítés széthulló deszkáin? Mi lenne a világból, ha az emlékek nem kavarnák fel néha a lelkeket és nem töltlenék el a régmúlt idők aszburóval, utólríhatetlen ízével?

Igaz, hogy egy kicsit már az öregedést is jelenti, ha az ember az emlékek felé fordul és szenvetleg jár a szűk utcákon, a temető sírjai között. Azonban ezzel is számolni kell. Az öregedés tulajdonképpen az évek múlása életünkben. Az évek pedig mulnak, könyörtelenül kiszaladnak lábunk alól. A régi emlékek, a régi házak, utcák között pedig mintha egy kicsit megállna az idő, mintha vissza is fordulna a gyermekévek felé s ilyenkor különös íze van a visszaemlékezésnek.

Gyermek vagyok, gyermek lettem újra — ujjong a lélek s valósággal elmerül az emlékek torlódásában. Így járom végig néha az Árpád-utcát, a Nagy-utcát. Még a zsidó áradattal elözönlött fertályok is megszépülnek. Pedig itt minden ház megmutatja csunya sebeit s a lehullott vakolat alatt mocskos szürkeséggel tűnik fel a porladozó, repedező vályogfal. Rogyan, előre-hátra dől a háztetőkből szomorú megtéptettséggel ágakodnak ki a kémények s az udvarokon keleti tobozódásban ül a torát a sok szemét, piszok és rendtelenség.

És ez mind a szülővárosom. Ez mind aranyos látvány alá rejti az emlékek ébredését kísérő meghatódottság...

Feltűnően sok a megrokkant, beteg ház. Összerepedezett, leomlani készülő vályogfalak mutogatják egyre-másra csupasz testüket. Hihetetlenül rongyos, tépett nádfedelek ejtenek bámulatba. Hiszen ezeltől tíz évvel is ilyenek voltak. Az elesettség tartós állapotnak bizonyult ezeknél a házaknál. Ha egyszer lezüllett egy-egy polgári ház, megkövesedik a züllöttségében és hosszú évekig élél. Talán ha hozzányulnának, azonnal összeomlana. Mint az alkoholista vagy a nagy dohányos, akit az orvos radikális kurával szeretne gyógyítani.

A temető is friss téli álmat alussza. A sírokon még látszik a nyári pompa nyoma. Letagyott virágok, tépett koszorúk mindenütt. A hősi temetőben hét német katona sírja. Friss sírok is vannak. Olvasom a koszorú felirását: A legjobb édesapának... Ismertem az elhunytat. Jellegzetes egyénisége volt a kisvárosnak. Most a temető-

nek lesz nevezetes lakója. Mert a kisvárosban mindenkit pontosan nyilvántartanak. Vagy bent, vagy kint a temetőben. S mindenkiről tudják, hogy hol lakik, talán még azt is, hogy a kérdéses pillanatban kinél van vendégségben. A temetőben is ismerik mindenkinek a nyughelyét.

Régi kedves tanáromat keresem a halottak között. Tanáromat, akihez a legtöbb s legkedvesebb emlék fűz. Megkérdelem a temetőőr feleségét, aki az ablak mögött éppen vasal.

Ott van mindjárt elől a családi sírban. Ott az a barna tölgyfakereszt. Meg is találok. Olvasom a felirást. Elt ötven évet. Meghalt 1941. május 20-án. Csak úgy rajzanak az emlékek... a rajzterem melletti kis szoba... a repülőmodellek, a sok szép festmény... a könyvek s az első világháború zeti beszélgetések, amelyekre külön büszkék voltunk néhányan...

Tulajdonképpen a multat szeretem szülővárosomban. A multat, amelyet gyermekéssel és a gyermek szemével ismertem meg. Más volt az a város, mások voltak az utcák, a házak és az emberek is. A kastély parkja titokzatos világ volt, a torony pedig egyenesen esemény-számba ment s boldog izgalommal gondolok még most is vissza az első fellépőadásra. Óriási volt ez a torony és valóságos rengeteg a park. Most egy kicsit cinikusan megvek el mellette és mértéket veszek róla. Ni csak! Hiszen az egész park nem is olyan nagy! A torony meg egyenesen törpének tűnik fel. Talán nem is ez a torony volt!

Az emberek is megváltoztak, vagy lehet, hogy ugyanazok, csak én változtam meg, hiszen itt minden a régi, ha egy kicsit szakadozott és kopottas is. Az utcán tízegy apróságok arconvívásában keresem a szülőket s van öröm, ha ráérvök: hiszen ez ez van amaz! Az idősebbek megállítanak és elbeszélgetnek. Az utak megnéznek: ni, ni, egy idegen. Mert itt észreveszik az idegent. S igazuk is van. Idegen az itt, aki nem éli a várossal mindennapi életét. Itt nincs rohanás, nincsenek egymásra torló események. Születés, halál, esküvő. Ezek töltik ki az emberek érdeklődését. No és ha valaki feltűnően tallanosodik. Ha valaki azda ember lesz annak minden lépését fiavelik és az utolsó pillér eredetét is kikutatják. A háboru utáni hadivárvon-vízszelő hi-volttságnak itt nem lesz nehéz dolga. A város pontosan számontart mindenit.

A nagytemplom fogad a lemelegében. A piros-kék ablakok varázsa éppen olyan, mint régen volt. Csak egy kicsit összehúzódtak a falak. Hiába, ez a világitás átk! Aki nek a szemé egyszer bámulatra nyílt a Szent Péter óriási arányai fölött s rácsudálkozott Firenze és Milánó

szépséges dómjaira, az önkéntelenül is méricskéltni kezdi a gyermekkor „óriását”. Mert a miénkénél szebb, nagyobb templomot el sem tudtam volna képzelni. A nagytemplom tornya volt kis világunk legmagasabb pontja s a harangozás a legnagyobb gyönyörűség. Cigaretta is hordtunk érte. Julis néniem, aki most már nagyon megöregedett.

Meleg a templom most is és könnyes hangulatot tud ébreszteni, de valahogy összeszűkül s a torony

megfeszült. A harang szava is megváltozott. Nem zúg olyan féltelmetesen, mint régen, amikor a kötélt végébe csimpaszkodtunk és húztuk nekihevülve, áhitattal...

A klastrom is megkopott, összehúzódott. A tornaterem, a régi gimnázium, vele szemben a régi Magyar Király, ahol esténként Krizsán Gyuri bandája muzsikált — mind megváltoztak és olyan bántóan mások, mint az emlékek. Új nevek sorakoznak a tirmákon. Közöttük sok gyermekkori játszótárs. Új házak is épültek. Hiába, más most már ez a kisváros, mint régen volt. Még akkor is, ha ez a régen tulajdonképpen nem is olyan régen volt... S ha egyre többen szólítanak meg és kérdeznak: Mit keresel itt Nagykarolyban? — nem sokára már felelni sem tudok a nagy kérdésre.

Polyák István.

Nagy sikere van a Szent Monika közösség és a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület karácsonyi vásárának

Szétkapkodja a közönség a vásáron kiállított tárgyakat

Nagyvárad, Salát tud. Szerdán délután fél 11 órakor nyílt meg a Katolikus Kör helyiségeiben a Szent Monika Közösség és Lorántffy Zsuzsánna Egyesület közös karácsonyi vására. A vásár rendezői és megszervezői széleskörű előkészítő munkát végeztek a siker érdekében s ez meg is látszott egy nagyváradi katolikus és református asszonyok és leányok karácsonyi vásáran. Tegnap számunkban már írtunk a kis polgárista fiúk játék-akciójáról. A szebbnél-szebb, kézzel készített játékok is ott vannak és vásárlókra várnak.

A vásár megnyitására nagy közönség gyűlt össze. Ott volt a közönség sorában Brösztel Lajos apátkanonok, dr Cziffra Kálmán megyei, dr Hlatky Endre városi főispán, dr Soós István polgármester, dr Horváth György rendőrfőtanácsos és még sokan mások. Az egybegyűlt közönség élénkelte a Himnusz, majd dr Cziffra Kálmán néhány közvetlen, keresetlen szóval megnyitotta a vásárt. Megköszönte a lelkes rendező hölgygárdának a nagy munkát, amelylyel a vásár megrendezése járt és kérte a közönség támogatását. Ezután a Szent Monika közösség és a KLOSZ tagjai élénkeltek jellegűket.

A megnyitás után a forgalom azonnal meg is indult. A bejáratnál szemben áll a vásár szépen feldíszített kis karácsonyfája, alatta celofánba burkolt édes süteményekkel. A karácsonyfától balra sorakoznak a gépipari isko-

la szép kézimunkái. Valóban remekbe-készült tárgyak ezek, nem is lehet csodálkozni azon, hogy az első pillanatban majdnem szétkapkodták őket. Nagyon szépek a Tompa Ferenc porcelántárgyai és a ezékely famunkák, amelyeket a csikmgyei Közföldi Szövetkezet bocsátott a vásár rendelkezésére. A csiki kézimunkáknak is nagyon sok a megcsodálója, de sokan vásárolnak is az értékes tárgyakból. A haloldalon van a Lorántffy Zsuzsánna Egyesület könyvesboltja is. Sok szép értékes könyv van itt felhalmozva.

Háziaszonyok öröme is a vásár

A jobboldalon a diszmutárgyak és a játékok vaszik körül a KLOSZ-leányok könyvesboltját. Igazán gazdag és értékes ez a könyvesbolt. Könyvek a legnagyobb választékban, levelezőlapok és írószerek, minden a legolcsóbb árban és a legizlesebb kivitelben.

Nagy közönsége van a baoldali teremben elhelyezett háztartási osztálynak, ahol a Református Árvaház tőz-taneműi és Székely Lajos gyümölcsfeldolgozó üzemének termékei. Érthető is az érdeklődés, mert valóban nagyon hasznos és értékes tárgyakat lehet itt kapni olcsó áron.

A büffé a vásár központja. Itt pihennek meg a „fáradt” látogatók és itt üdítik fel magukat a sok jó süteménnyel, itallal. A legnagyobb választék fogadja itt a látogatókat. Nem kell külön jóstehetség ahhoz, hogy a vásárnak a legnagyobb sikert, még a tavalyinál is nagyobbát jövedőljünk. Néhány napra ez a vásár lesz a város társadalmi életének központja.

NÉZZE MEG a Szent Monika Közösség és Lorántffy Zsuzsánna Egyesület **jótekonycélu karácsonyi vásárát** december 2, 3 és 4-én a **Katolikus Körben**

Jótekonycélú bazár a Szent Vince Intézetben

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét a Szent Vince intézetben működő Mária Társulat jótekonycélú, karácsonyi bazárjára. Különböző nagyságu, művészi kivitelű babák, játékszerek, selyemdobozok, kegytárgyak stb. olcsó áron várják a nagyérdemű vásárlóközönség szíves érdeklődését. Tekintettel arra, hogy vásárlásukkal a szegény nyomorogók támogatásához járulnak hozzá, kérjük kedves olvasóinkat, szerezzék be karácsonyi ajándéktárgyaikat a fent nevezett intézetnél (Nogáll-u. 5.) A bazár december 2-től mindennap 3 órától nyitva.

Hirdetés

Máthé József Kolozsvári-utca 33. szám alatti lakosnak a Kolozsvári-utca 33. szám alatti telken vegyi ipari üzem telep felállíthatása céljából az első foku iparhatóságához benyújtott kérelme és az 1884. XVII. t. c. 27. §-a alapján a helyszíni tárgyalást 1942. év december 16. napján délelőtt 10 órára tüzttem ki.

Erről a kérdéses telek körül lakó szomszédokat, általában a közönséget ezzel a felhívással értesítem, hogy mindazok, akik a tervezett telep ellen bármilyen kifogást akarnak tenni, azt az elsőfoku iparhatóságnál (Teleki-utca 3. I. em. 6. sz.) a tárgyalás napjáig írásban, a helyszíni tárgyaláson pedig szóval előterjeszhetik.

Nagyvárad, 1942. november 10.

Dr. Varga László sk. tanácsnok mint az I. foku iparhatóság.

A kiadmány hitelesül: olvashatatlan aláírás ek. irodaigazgató.

A margittai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

6369—1942. tk. szám.

Árverési hirdetmény-hivonat

Nagyvárad Takarékpénztár R. T. végrehajtónak Szabó Gáborné sz. Pongros Mária végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 700 P. 26 fill. tökéketelés és járulékaik behajtása végett az Ujbártfalva községben fekvő a. a. ujbártfalvai 427. sz. tkvi betétben A. I. 1—2 sor, 982/2 és 983/2 hrsz. a. I. kat. hold és 1506 négyszögöl területű ingatlanokra 1700 P. kikiáltási ár mellett elrendelte.

Az árverést 1942. évi december hó 19. napján délelőtt 10 órakor Ujbártfalván fogják megtartani.

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%/o-a, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi %/o-ára kell kiegészíteni.

Margitta, 1942. évi szeptember 14.

Dr. Lévy Béla s. k. kir. jbiró.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

Jelentkezésre kötelezték a 18 és 48 év közötti zsidókat nyilvántartás, ellenőrzés, valamint külön igazolvánnyal való ellátásuk végett

Mit tartalmaz a honvédelmi miniszter rendelkezése

Mindazon férfiakat, akik az 1942. évi XIV. tc. 3. §-ának (3) bekezdése értelmében zsidónak minősülnek és az 1894. január 1-től 1924. december 31-ig terjedő időben születtek (tehát 18—48 évesek), nyilvántartásba vételük, illetőleg ellenőrzésük, valamint külön igazolvánnyal való ellátásuk végett jelentkezésre kötelezem.

Jelentkezni tartoznak:

I. Az egyidejűleg kifüggesztett kiegészítő hirdetmény szerint az ott feltüntetett helyen és időpontban:

a) mindazok, akik katonai igazolványi lapjuk 15. rovata szerint valamely közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj állományába tartoznak, ennél a közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljnál,

b) valamennyi egyéb, jelentkezésre

kötelezett személy az állandó lakóhelye szerint illetékes bevonulási központnál.

II. A katonai parancsnokságoknál történt jelentkezést követő 14 napon belül, (városokban az egyidejűleg kifüggesztett kiegészítő hirdetményben feltüntetett napokon) valamennyi jelentkezésre kötelezett, az állandó lakóhelye szerint illetékes népmozgalmi nyilvántartónál is jelentkezni tartozik.

A jelentkezéshez mindenki hozza magával katonai igazoló okmányait (igazolványi lap, sorozási bizonyítvány, alkalmatlansági bizonyítvány, elbocsátó levél, levante igazolvány, közérdekű munkaszolgálatos igazolvány, polgári személyi lap), továbbá az állandó lakás bejelentését igazoló

szelvényt, idegen állampolgárok ezenfelül állampolgársági bizonyítványukat, vagy érvényes útlevelüket, végül mindenki két darab lehetőleg 6x9 cm. nagyságu, fel nem ragasztott, tiszta hátú fényképet. Utóbbiak hátlapjára, azok felső harmadába írja rá mindenki a nevét, születési évét és helyét, valamint szülőanyja leánykori nevét.

Azt, aki jelentkezési kötelezettségének teljesítését elmulasztja, a törvény két hónapig terjedhető elzárással, súlyosabb esetekben két évig terjedhető fogsázzal bünteti. (1939. évi II tc. 177 §.)

Kelt a kifüggesztés napján. Vitéz nagybaconi Nagy Vilmos, honvédelmi miniszter.

Hol és mikor kell jelentkezni

A behívásra tekintetbe jövő zsidók ellenőrzése, behívásuk előkészítése és külön igazolvánnyal való ellátásuk céljából a 18—48 éves zsidók általános ellenőrzése az alábbi helyeken és időben fog megtörténni:

I. A IX. hadtest területén állandó lakóhellyel bíró 42 évesnél fiatalabb zsidók általában a X. közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj állományába tartoznak. Azok a 42. évesnél fiatalabb zsidók, akiknek „Igazolványi lap”-juk 15. rovatában nem X. kmsz. zlj., hanem más számú kmsz. zlj. van beírva, az ig. lapjuk 15. rovatában feltüntetett állománytestüknél 1942. XII. 3—12. között bármely hétköznapon jelentkezzenek.

2. Jelentkezniök kell a) azoknak is, akik a „Bevonulási hirdetmény” szerint a bevonulás alól mentesítettek, b) akik a f. évi november hó 25-én a bevonulásnál már jelentkeztek és bármely címen elbocsájtattak.

3. Jelentkezési helyek:

A) X. közérdekű munkaszolgálatos zászlóalj Nagybanya: Azok részére, akiknek az „Igazolványi lap”-juk 15. rovatában „X. kmsz. zlj. pság van beírva.

B) 73. bevonulási központ Margitta, akiknek állandó tartózkodási helyük:

a) Nagyvárad tvj. város, b) Nagyvárad-i járás, c) Szalárd-i járás, d) Eled-i járás, e) Székelyhídi járás, f) Margitta-i járás területén van.

C) 74. bevonulási központ Tasnád, akinek állandó tartózkodási helyük:

a) Érmihályfalva-i járás, b) Tasnád-i járás, c) Alsószopor-i járás, d) Szilágycseh-i járás, e) Szilágysomlyó mv. és járás, f) Krasznai járás, g) Zilah mv. és járás, h) Zsibó-i járás területén van.

D) 75. bevonulási központ Szinérváralja, akiknek állandó tartózkodási helyük:

a) Nagykároly mv. és járás, b) Erdőd-i járás, c) Szatmárnémeti tvj. és járás, d) Szinérváralja-i járás, e) Avasúváros-i járás, f) Nagybanya mv. és járás, g) Felsőbánya mv., h) Nagysomkúti járás, i) Kápolnokmónostor-i járás területén van.

E) 76. Bevonulási központ Szamos-

újvár, akiknek állandó tartózkodási helyük:

a) Bánffyújvár mv. és járás, b) Hidalmás-i járás, c) Egeres-i járás, d) Kolozsborsai járás, e) Kolozsvár tvj. és járás, f) Szamosújvár mv. és járás területén van.

4. Jelentkezési idő: Ugy a X. közérdekű munkaszolgálatos zászlóaljnál, mint a 3. pontban felsorolt bevonulási központoknál jelentkezni tartoznak:

a) 1942. dec. 3-án azok, akik 1894. 1909. évben,

b) 1942. dec. 4-én azok, akik 1895. és 1911. évben,

c) 1942. dec. 5-én azok, akik 1896. és 1912. évben,

d) 1942. dec. 7-én azok, akik 1897. és 1914. évben,

e) 1942. dec. 9-én azok, akik 1898. és 1915. évben,

f) 1942. dec. 10-én azok, akik 1899. és 1917. évben,

g) 1942. dec. 11-én azok, akik 1900. és 1918. évben,

h) 1942. dec. 12-én azok, akik 1901. és 1919. évben,

i) 1942. dec. 14-én azok, akik 1902. és 1920. évben,

j) 1942. dec. 15-én azok, akik 1910., 1913., 1916. évben,

k) 1942. dec. 16-án azok, akik 1903. és 1921. évben,

l) 1942. dec. 17-én azok, akik 1904. és 1922. évben,

m) 1942. dec. 18-án azok, akik 1905. és 1923. évben,

n) 1942. dec. 19-én azok, akik 1906. és 1924. évben,

o) 1942. dec. 21-én azok, akik 1907. és 1908. évben születtek.

Az 1942. december 15-én bevonulók egyben jelentkezési kötelezettségüknek is eleget tesznek.

Kolozsvár, 1942. november 26.

IX. Hadtestparancsnokság.

Biharmegyében évenként 420 liter tejet kell beszoigálatni a termelőknek minden tehén után

Január 15-én lép életbe a közellátási miniszter te'rendelete

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap szerdai számában megjelent a közellátási miniszter rendelete a tej és tejtermékek forgalmának újabb szabályozásáról. A termelt tejből be kell szolgáltatni naptári évenként az első kategóriába tartozó vármegyék területén tehenenként 600 liter tejet, a második kategóriába tartozókban 420 liter tejet. Biharmegye az utóbbi kategóriába tartozik. A rendszeresen igazott tarka, borzderes pinzgau, továbbá a rendszeresen fejt alföldi magyar, erdélyi magyar és bivalyteheneknél tehenenként évi 300 literrel kell beszoigálatni. A rendszeresen igazott és fejt alföldi magyar, erdélyi magyar és bivalytehenek után évi 180 liter tejet kell beszoigálatni. Ha a gazdaságban csak négy vagy kevesebb tehent tartanak,

úgy az első tehén általában mentes a beszoigálatási kötelezettség alól, a második tehén után az előirt mennyiségnek csak kétharmadát kell beszoigálatni. Szükség esetén azonban kötelezhető a termelő arra, hogy a beszoigálatás alól mentesített első tehén után is, naptári évenként legalább 180 liter tejet beszoigálatson. Tej helyett tejfelt vagy vaját is be lehet szolgáltatni, mégpedig 5 liter tej helyett egy liter tejfelt, 20 liter tej helyett egy kiló vaját. A rendelet 1943. január 1-én lép életbe. A beszoigálatásra kerülő tejet a termelés helye szerint illetékes, vagy ezzel szomszédos község (város) területén levő tejiparosok valamelyikéhez kell szállítani. A tejiparos köteles a tejet a hatóság által megállapított áron átvenni.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELOFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

TÜNJÖN EL A KIRAKATOKBÓL A „KRAMPUSZ!” A Magyar Kurir jelenti: Az Americana 1935-ben Győrött indította el krampusz-ellenes mozgalmát, amely nemsokára országossá bővült. Felkérték a szülőket, kereskedőket, tanítókat és a hatóságokat is, hogy december 6-án, Szent Miklós püspök emléknapiján ne az ördög-krampusznak, hanem a jóságos lelki püspöknek hódoljanak. Az Americana, az egyik legnagyobb katolikus ifjúsági szervezet mozgalmát 1936-ban az egész országra kiterjesztette és lassanként elűntek a kirakatokból a vörösré mázolt krampuszok. Most azonban — amint az Americana közléseiből jelentések erről beszámolnak — úgy a fővárosban, mint a vidéken is több üzlet kirakatában újból megjelentek a krampuszok. Ezért az Americana ezúton is felkéri a szülőket, a kereskedőket, indítsanak bojkottot a krampusz ellen, mert lehetetlen, hogy akkor, amikor hős honvédek éppen azok ellen harcolnak, akik meg akarják valósítani az ördög birodalmát a világon, a krampusz propagálják a magyar földön — a gyermekek ünnepén.

MAGYAR HAZIASSZONYOK! A Szent Mónika Közösség és Lórántffy Zsuzsanna Egyesület jótékony célú vásárlása szeretettel kérünk árusítás céljából adományokat: befűtőt, gyümölcsöt, savanyúságot, paradicsomot, gyümölcsöt és kekszet. Az adományokat Somfalvy Ferencné, Rimanóczy-utca 14. szám, II. emelet délelőtt 10-1 óra között kérjük leadni. A Rendezőség.

KORLÁTOZÁS A CSOMAGFORGALOMBAN. A postahivatalok további intézkedésig csütörtökön Budapestre szóló csomagot nem vehetnek fel. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a gyógyszer tartalmú, valamint a hivatalos csomagokra. Ez a rendelet 1942. évi december 16 napján lépett hatályba.

* **A vese, a húgyutak és a prosztata megbetegedéseinek kezelésében** reggel éhgyomorrra egy pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvíz gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azáltal, hogy igen könnyű, lagy székkürölést biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

NAGY A HAZAFIAS LELKESEDÉS A YENKIK KÖZÖTT. (MN.) Alabama amerikai állam kormányzója kénytelen volt egy varázslatokkal foglalkozó szekta működését rendőri ellenőrzés alá helyezni. Az amerikai szabadsággal összeegyeztethetetlennek intézkedésre az adott okot, hogy a katonaköteles férfiak cseregesen önzöltek az új szekta táborába, amely azzal az ígérettel toborozta híveit, hogy háborús szolgálat esetén láthatatlanná tevő amuletet bocsát rendelkezésükre.

Törökországban felemelkedett a dohány és a szesz árát. Isztanbulból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az egyedáru vezérigazgatósága felemelte a dohányárak árát. Az olcsóbb dohány ára 100 százalékkal, a drágább dohányé 50 százalékkal emelkedett. Egyidejűleg megrágult a szeszes ital is. A gyufa ára változatlan.

Részleges korlátozás lesz a karácsonyi postaforgalomban. A Magyar Tudósító jelenti: A kereskedelmi miniszter közölte a kereskedelmi és iparkamarákkal, hogy a karácsonyi és újévi postaforgalom lebonyolításának lehetővé tétele céljából a postahivatalok december 8-tól január 3-ig a legerősebben várható forgalom idején nyomtatványokból, könyvekből, árjegyzékekből, címzetlen nyomtatványokból, árumintákból, címzetlen árumintákból, továbbá egybecsomagolt küldeményekből egy feladótól legfeljebb 500 darabot vehetnek fel. A korlátozás nem vonatkozik a sürgős természetű nyomtatványokra, az újságokra, vásári értesítésekre, gyászjelentésekre, tiszteleti árjegyzésekre, de nem vonatkozik a karácsonyi és újévi üdvözlésekre sem.

VERÉBKONZERVEKET GYÁRTANAK SVÉDORSZÁGBAN. (MN.) Az egyik legnagyobb svéd konzervgyár, mint a legutóbbi stockholmi élelmiszerbotrány kapcsán a svéd lapok jelentik, „erdei madár” megjelöléssel veréb-, varjú- és érsílykonzerveket hozott forgalomba. A nagy nyereséggel dolgozó gyár vezetőit a törvényszék a közönség felháborodása ellenére érdekes módon csak „tisztességtelen verseny” címmel ítélte el.

Modern festett BUTOR olcsón kapható MEZEINÉJ
 Szabadság-utca 12. és Szacsav-utca 48. Rálók, kombinált szobák előszobák, konyhák.

Érdekes film 21 ezerszeres nagyítású felvételekkel. Manfred von Ardenne, a Kaiser Wilhelm-társaság fizikai intézetének neves berlini fizikusa előállította az első elektronmikroszkópos filmet, mely különböző kémiai folyamatokat 21 ezerszeres nagyításban tesz láthatókká. A fémek olvadásán és oxidálódásán kívül a filmen például a „hő” tünetmenét is meg lehet figyelni, mely tudvalegyleg a molekulák gyors rezgésében áll.

ÉLELMISZER FÁBÓL. Egy német műrostvállalatnak a műrosttermeléshez szükséges növényi fehérjék teljes kihasználásával sikerült először kidolgoznia emberi táplálékul is kitűnően alkalmas és könnyen emészthető táplálék előállítására. Az újszerű élelmiszer különösen rendkívül magas B-vitamin tartalmával tűnik ki és a zabhehelyhez hasonló alakban fog forgalomba kerülni.

8 évi fegyházat kapott egy gyilkos asszony. A MOT jelenti: A büntető törvényszék Nagy Károlyné Israel Paulát szándékos emberölés büntetéséért 8 évi fegyházra ítélte, mert feltételekkel szabadlátra bocsátotta Weindinger Rózát.

25 ÉVES A BERLINI MAGYAR INTÉZET. A berlini ezvetem Magyar Intézete, amelynek a nemzetközi kapcsolatok mai korában különös jelentősége van, 25 évvel ezelőtt, az első világháború befejezése után a német-magyar fevvébarátság jegyében alakult meg. Ugyanekkor az intézet barátai is egyesültek tömörültek. Az intézet sokoldalú szorgalmas munkájában 40.000 kötetes ponvás szakkönyvtára támaszkodik. A kebelében folyó tudományos munkáról „Ungarische Jahrbücher” című folyóiratában ad számot.

Baltával verte agyon édesapját egy legény. Nyiregyházaról jelentik: Pilies községben idősebb Tihávi Mihály 61 éves gazda összeveszett fiával, aki baltaival megadott és azzal feje sújtotta apját. A gazda feje kettéhasadt. A gyilkos fiut letartoztatták.

KORONA Filmszínházban A mai idők nagy magyar filmje

Üzenet a Volgapartról

Sárdy, Tóth Julia, Vágóné, Elhari

Amerika a szénből való benzinelőállítás tervével foglalkozik. (MN) A New Yorkban megjelenő „Industrial and Engineering Chemistry” szerint az amerikai kormány legújabb nagy érdeklődést mutat a szénből való olaj-előállítás problémái iránt, amelyek a nagy nyilvánosság előtt eddig alig kerültek szóba. Az US. Bureau of Mines tekintélyes összeget bocsátott rendelkezésre a különböző széntfolyósítási eljárások kipróbálására. A hirtelen változásnak a magyarázata, hogy az Egyesült Államokban mind inkább növekszik a félelem az amerikai olajforrások váratlan kimerülésétől. Szakértői becslések szerint Amerika olajkészletei már csak tíz évig tartanak.

Temetés. Török Sándor lakatosmester 66 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a Damjanich-utca 11. számán (Erdélyi „Concordia”).

FELHÍVÁS A KONGREGANISTÁKHOZ. Értesítjük a váradi összes Mária Kongregációk tagjait, hogy f. hó 8-án, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén, reggel 9 órakor közös szentáldozás és fogadalom megújítás lesz a váradolási Szentlélek plébániatemplomban. Ugyanezen a napon délután fél 5 órakor az Orsolya-zárda dísztermében a kongregációk közös díszgyűlése és műsoros délutánja. Szeretettel kérjük az összes kongreganista testvéreket, hogy úgy a fogadalomújításon, mint a kongregációk közös ünnepségén teljes számban vegyenek részt.

Korlátozták bizonyos tekintetben az Olaszországba irányuló postaforgalmat. A Magyar Tudósító jelenti: A postavezérgazgatóság közlése szerint az olasz posta az Olaszországba irányuló forgalomban háborús korlátozásokat léptetett életbe. Eszerint Olaszországba nem küldhetők olyan küldemények, amelyek láthatatlan írás, vagy különleges végytíntával írt szöveg van. Nem küldhetők kockasapíron, vagy kereskedelmi rovattal papíron írt küldemények, bélelt levélborítékok, használatlan — vagy használt levélhelyegek és hasonló értéktárgyak gyűjteményekben sem. Nem küldhetők felragasztott fényképek, újságkivágások, cigaretták, ugyancsak zenei kottapapírok, akár üresen, akár megírva.

HIRES MŰALKOTÁSOKAT ARVEREZNEK EL PÁRIZSBAN. Párizsban december 10-én a híres Hotel Drouotban Georges Visu tulajdonából mintegy 300 értékes festmény kerül elárverezésre. A képek jegyzékében a következő világhírű nevek szerepelnek: Manet, Claude Monet, Degas, Delacroix, Corot, Bissarais, Renoir, Gauguin, Bonnard, stb. Ezenkívül Rodin és Bourdelle-szobrok is kalapács alá kerülnek. A nem mindennapi árverés iránt Párizs műértő közönsége körében már is izgatott érdeklődés nyilvánul meg. (MN.)

50 éves az Auer-égy. Egy félévezézzel azelőtt kezdte meg a „Német Gázizzófény Társaság” kis berlini gyárában az azóta világhírűvé vált Auer-hárisnyák gyártását. Auer von Welsbach találmányának döntő jelentősége abban állott, hogy a ritka thorium és cer alkalmazásával lehetővé vált a szénzálás izzótestekről való lemondás és a szénzálás világítóanyagként való felhasználásáról a szénzálás melegszoigálatokénti való felhasználásának való áttérés. A gázgyárok tehát a nagy világítóerejű gázok helyett a melegszoigálatos gázok termelésére tértek át és ez a magyarázata annak, hogy a gázüzemek az elektromosság versenyé ellenére is meg tudták jelentőségüket őrizni. Különböző üvegtechnikai találmányokon kívül Auer volt egyébként az első fémszálas villamoslámpa, az Oemium-lámpa feltalálója is.

Páratolaj a kecsesfény ipari!

A DÁN MILLIOMOSOK STATISZTIKÁJA. (MN) A háberükoztá zavarok és a küszört gazdasági helyzet ellenére Dániában a gazdag emberek száma esodálatosképpen tovább szaporodott. A legújabb statisztika szerint a dán milliomosok száma a múlt esztendőben 505-ről 528-ra emelkedett. A legérdekesebb azonban mégis a kóvér erezhény uriemerek összetétele. 138 boldog milliomosnak egyáltalában nincsen fogfoglalóközése. 93 nagykereskedő, 67 földbirtokos, 42 gyáros, a listát pedig néhány ügyvéd, orvos és kiskereskedő zárja le.

Roosevelt nem függesztheti fel a bevándorlási tilalmat. Buenos Airesből jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Washingtonból érkezett hírek szerint a parlament bi zottság visszavonta azt a Rooseveltnek adott felhatalmazást, amely szerint felfüggesztheti a bevándorlási korlátozásokat.

ÚJ SPANYOL VILLÁMVONAT, AMELY 200 KILOMÉTERES SEBESSÉGGEL HALAD. (MN) A madrid-saragoseai útvonalon a napokban tette meg első próbaútját a 200 kilométeres óránkénti sebességgel haladó új villámvonat. A vonat több kocsiból áll, amelyek új módszer szerint úgy hegesztettek egymáshoz, hogy az egy kocsinak a kanyarokban az összehesztés ellenére is megvan a szükséges mozgási lehetőségük. A kocsi teteje plexiüvegből készült. A villámvonatot dinamó hajtja.

ÉRDEKES ARCHEOLÓGIAI LELET. Ravenna mellett a tenger mélyéből felszínre került Carnedis görög filozofus mellszobra, aki Kr. előtt 156-ban görög követi minőségben tartózkodott Rómában. A mellszobor lelőhelyének közelében néhány évvel ezelőtt négy más görög hermát találtak, amelyek szintén az ókorból származnak. A tudósok azt hiszik, hogy ezek a leletek abból a hajórakományból származnak, amelyet a 16. században Ippolito d'Este bíboros küldött Ferrarából Rómába, útközben azonban vihar következtében elsüllyedt. (MN.)

Műsoros estélyt rendez a Kormányzó Ur névnapja alkalmával a Nemzeti Munkaközpont

A Nemzeti Munkaközpont nagyvárad szervezete december hó 6-án, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur Öfömlétsége névnapja alkalmával ünnepélyes műsoros estélyt rendez a Munkásokthonban.

Az estély műsora a következő: Megnyitó, előadja: Az Építő Munkások Dalköre, vezényel Soós András karnagy. Ünnepi beszéd, előadja Iesko Sándor tanár, NMK Szabadidő Szervezet elnöke. Fohász Horthy Miklós-hoz, előadják: az Építő Dalkör tagjai és az NMK ifjak.

Szavaltat, előadja Osváth Gizike. Nép-dalok, előadják: az NMK ifjak Magyar tánc. Magyar dalok, előadja: az Építő Dalkör. Humoros jelenet, előadják: az NMK ifjak. Stepp tánc, előadja: az NMK ifjak. Szavaltat, előadja Nagyléon. Zárószó, előadja: Szabó János NMK elnök, országgyűlési képviselő. Építő Munkások Dalköre. Előadás után tánc, este 9 óráig.

Rendező: Hemly F. József. Tekintettel a korai zárására a rendezőség kéri a közönség pontos megjelenését.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 3.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Országos Postászenekar.
- 11.15 Hangszerszólók.
- 11.40 Külföldi híradó.
- 12.10 Rádiózenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Bura Sándor cigányzenekara.
- 15.30 Vasziljeva Bojanka gondolkázik.
- 15.40 Szepesi-Stowaser Irén énekel.
- 16.00 Közművelődési előadássorozat.
- 17.00 Berlini állami opera zenekara.
- 17.15 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
- 17.40 Szórakoztató zene a pozsonyi rádió műsorából.
- 18.20 Izsák Gyarmathy László elbeszélése.
- 18.40 Sárvári János tárogatózik. Sedgedy Sándor cimbalmozik.
- 19.05 Részletek Dohnányi Ernő december 2-iki hangversenyéből.
- 19.40 Somlay Artur verseket mond.
- 20.00 Hajdu Anna és Riessay Pál énekel kísér Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 20.45 Kültügyi negyedóra.
- 22.10 Rimszkij-Korszakov: Scherezada.
- 23.00 Lionie Konstantin énekel
- 23.25 Tánczene.

Budapest II.

- 17.30 Francia nyelvoktatás.
- 18.00 Az Operaház előadásának ismertetése.
- 18.05 Az Operaház előadásának közvettítése: Manon. Dalmű 4 felvonásban.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

A Szigligeti Társaság ünnepe

A nagyvárad Szigligeti Társaság ünnepének tekinti a Dunántul kiváló íróinak, művészeinek és közéleti ki-tünőségeinek december 7-iki, — hétfői — szereplését Nagyváradon.

A székesfehérvári Vörösmarty Társaság köré csoportosult dunántúliak ezen a napon tartják meg irodalmi estélyüket a Református Otthon Teleki-utcai dísztermében.

Az estélyen dr. Némethy Gyula prelátuskanonok üdvözli a székesfehérváriakat, akik nevében dr. Csütörtök Emil, Székesfehérvár polgármestere mond megnyitót. Igen nagy várakozással néz Nagyvárad közönsége a „Harmincadik” című nagyszerű film kitünő írója, Kerecseny Kiss Már-

ton fellépte elé ezen az estén, valamint a nagyteljeségű népi író, Ormos Gerő, a nagyszerű Liszt Ferenc előadó, Cser István és mindennekfelett Schmidl Ferenc vetített képes előadása elé, melytől éppen Nagyvárad tanulhat nagyon sokat. Hiszen Székesfehérvár jóformán tíz év alatt épült ki azzá a nagyszerű, minden bagyománytisztelete mellett is modern várossá, ami ma.

Az estély, melyre a Szigligeti Társaság a legnagyobb szeretettel várja el Nagyvárad közönségét, hétfőn este fél hatkor kezdődik. Belépődíj nem lesz, de az est műsorának megváltása kötelező.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.

SZINHÁZ

Nemes Rózsa

Zenés vígjáték bemutató a Szigligeti Színházban

Kedden este Putnik Bálint remek rendezésében mutatta be a színház Mártonffy Emil három felvonásos zenés vígjátékát, a Nemes Rózsa-t. A darabnak nagy közönségsikere volt.

A szereplők közül Szabó Ernő tetszett a legjobban. Hálás szerepében jóízű humorával kellemes szórakozást szerzett. Márffy Vera kedves, bájos és közvetlen volt. Néhány apró hibá-

tól eltekintve, végig vitte a darabot és a sikerből jelentős rész illeti. A legjobb kabinettalakítás Utó Endre detektívje. Tetszett még Hotty Éva, Barys Béla, Máray Ede, Halassy Gyula és Mikes Béla is. Fajk Rózi alakítása külön díszetért érdemel. Remekül nézett ki.

A szórakoztató, elmés darabot valószínűleg igen sokszor tűzik műsorra.

Ünnepi külsőségek között ülik meg a Kormányzó Ur nevenapját

Diszeloadás a színházban a leventeparancsnokság rendezésében

A Kormányzó Ur Öfömlétsége névünnepe alkalmával Nagyváradon nagyszabású ünnepély zajlik le. Miklós nap előestéjén a levente diszszázad zenés takarodót rendez. Az ünnepély fénypontja a szombat esti színházi diszeloadás lesz, amelynek keretében Lehár „Mosoly országa” című örökszép operettje kerül felújításra Nagypál László és Raffay Erzsébet operaházi tagok vendégfelléptével. A zenekart erre az alkalomra kiegészítik.

A diszeloadásra a rendező leventeparancsnokság a múlt héten már szétküldte a jegyeket a közéleti előkelő-

segeknek és testületeknek. A nagyközönség számára ezen a héten becsátották rendelkezésre a jegyeket, amelyeket ajánlatos előre megváltani, mert az előadás iránt már művészeti szempontból is nagy érdeklődés nyilvánult meg. A diszeloadás előtt a Szent László gimnázium egyik leventéje mond ünnepi köszöntőt. A tiszta bevétel kétharmad részét a Fömlétségi Asszony téli segélyakciójának rendelkezésére bocsátják.

A rendezőség kéri a hölgyeket, hogy az előadáson lehetőleg díszmagyar ruhában sziveskedjenek megjelenni. Uraknak fekete ruha kötelező.

Férfi ruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat **MOLNÁR** használt ruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hírasra hához jörek.

„Nemes Rózsa” szerdán és csütörtökön este

Szerdán este A-bérletben kerül színi a tegnapi esti bemutató oly hatalmas és osztatlan sikert aratott **Nemes Rózsa** című zenés-vígjáték újdonság. Főszereplők: Márffy Vera, Hotty Éva, Szabó Ernő, Máray Ede, Mikes Béla és Barys Béla. Gyönyörű kiállítás. Csupa vidámság és derű. Fővárossal egyidejűleg a Nemes Rózsa szerdán este A-bérletben, csütörtökön este B-bérletben kerül színi.

Pénteken este a harmadik munkás propaganda előadás keretében **Száz piros rózsa** c. operett van a színház műsorán.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel nagy Mikulási gyermek-előadás lesz a színházban. Színi kerület

Csillag császár palotája (Két kis kínai kalandjai) című nagy gyermek-operett 3 felvonásban. Rengősen humorral, sok-sok ének és táncal. Gyermeknek feledhetetlen élmény, felnőtteknek 3 órási vidám szórakozás. A pénztárnál átadott és névvel ellátott ajándékokat a Mikulás-bácsi a színházról kézbesíti a gyermekeknek, úgyszintén az üzeneteket is a gyermekek rossz (vagy jó) szokásairól. Üzeneteket és ajándékesomagokat a színházi pénztár szombaton délig vesz át. **Olecsó helyérek.** Jegyek: 40 fillértől 260 fillérig már válthatók.

Szombaton este kivételesen fél 7 órai kezdettel Ünnepi diszeloadás Öfömlétségi Kormányzó Urunk név-

napja megünneplésére. Színi kerület, Mosoly országa. Lehár Ferenc nagy-operettje, Raffay Erzsébet és Nagypál László m. kir. Operaházi tagok felléptével. A megerősített zenekart Keressey Jenő, m. kir. Operaház karnagya vezényli. Karigazgató: Matolesy Zoltán. Az előadás bevételének 7/10 részét Fömlétségi Asszonyunk töltséggel akciójára javára fordítjuk. Jegyek elővételben a Járasi Levente Parancsnokságon válthatók. Mérsékelttel fel emelt helyérek.

HETI MŰSOR:

Szerda este: Nemes Rózsa, A-bérlet Csütörtökön este: Nemes Rózsa. Pénteken este: Száz piros rózsa. Szombaton délután: Csillag császár palotája (gyermek előadás) Szombaton este: Mosoly országa

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Jó bengu rádió, olcsón eladó. Kovács, Halász-u 14. 372
- Aranyat, ezüstöt briliánsat vásárol, Parjan brás-ékezerész, Rákóczi-ut 8. 185
- Eladó regénytár. Dr Baditz Miskolc 159
- Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ékszerész, Rákóczi-ut 3. 356
- Jó állapotban lévő gumihócsizma (38-as cipőre) keresek. Címét a kiadóba kérem.
- Eladó férfi és női télikabát kis termetre, vivő sisak és mellény. Lukács György-u. 32. 449

Ingatlan

- Amik magánházat, bérházat, szőlőt, birtokot, malmot, üzletet eladni, venni akarnak, keressék fel Popovics ingatlanközvetítő irodát, Szent János-utca 6.
- Eladó kétszobás, konyhás magánház. Össitelep, Bajnok-u. 13. 373
- Székelyhadosztály utcában kétszobás magánház 6500 pengőért eladó. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 489

Állást nyec

- FENYKÉPESZTANULÓT, vagy tanulóléányt azonnalra fölveszek, Major György, Rákóczi-ut 13. 421
- Keresztülvarró gépen tökéletesen dolgozó gépmunkás a Wego cipőgyárba felvétetik, Báthory-utca 12. 491

Állást keces

- Erettségizett fiatalember irodai állást keres azonnali belépésre szerény igényekkel. Cím a kiadóban. 492
- Ügyes kifutófiu felvétetik azonnala Borda fűszerüzlet, Szent János-u. 52. 490

Különféle

- Paragázzal poloskát, melyt, petétl mindenből felelősséggel írja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664
- ZIPPZÁR szakszerű javítása Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.
- Kölesönök kaphatók betáblázásra. Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 488

KIADÓTULAJDONOS
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.

Fő- és felelőszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Főelős kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. l. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.